



## JINOYATLARNI OLDINI OLIISHDA TEZKOR QIDIRUV FAOLIYATINING O'RNI

Turobov Lochinbek

**Annotatsiya ;** Ushbu maqolada Jinoyat joyini aniqlash va ko'zdan kechirish Tezkor qidiruv qilish o'qitilgan shaxslar tomonidan amalga oshirilishi ular bo'yicha dalillar jinoyat joyida tekshirilishi va saqlanishi. Ushbu jarayon voqea qanday sodir bo'lganligini tushunish haqida so'z olib boriladi.

**Abstract;** In this article, identification and inspection of the crime scene will be carried out by trained persons, and evidence on them will be examined and preserved at the crime scene. This process is about understanding how the event happened.

**Kalit so'zi;** Jinoyat qidiruv joy tezkor harakat tajriba huquq muhofaza organlar jarayonlar

**Keyword;** Crime scene, experience of quick action, law enforcement processes

Jinoyatlarni oldini olishda tezkor qidiruv faoliyatining o'rnini juda katta. Tezkor qidiruv, jinoyatni aniqlash va jinoyatchilarni zarar qilishda, shuningdek, jinoyatchilarning so'nggi harakatlarini oldini olishda kerakli bo'lib, tajribiylik va mutaxassislik talab etadigan jarayondir.

Tezkor qidiruvning ahamiyati quyidagi yo'nalishlardan iborat.

1. Tadqiqot: Tezkor qidiruv, jinoyatchilar va jinoyatchilik haqida ma'lumotlar to'plash va tadqiqot olib borishda juda muhimdir. Bu, jinoyatchilarning identifikatsiyasini, ularga tegishli ma'lumotlarni to'plashni va jinoyatchilik jarayonining tahlilini o'z ichiga oladi.

2. Harakatlanish: Tezkor qidiruvning muhim vazifalaridan biri jinoyatchilarning harakatlarini, ayni vaqtda uchrashgan joylarni va ularning bir zumda qanday mamlakatlarda yashashini aniqlashda yordam berishdir. Bunday ma'lumotlar jarayonlarning aniq tavsiflanishi uchun muhimdir.

3. Tajribiylik: Tezkor qidiruv, mutaxassislar va katta tajribaga ega bo'lgan xodimlar tomonidan olib boriladi. Bu mutaxassislar, tezkor qidiruvda jinoyatchilar to'g'risida ma'lumotlarni to'plash va kafolatli tahlil qilish bo'yicha tayyorlanganlar. Ular jinoyatchi profilini, harakatlarini va jinoyatlarning oldini olishda muhim rol o'ynaydilar.

4. Preventsiya: Tezkor qidiruv jinoyatlar oldini olishda muhim vasfdir. chunki bular sezilarli faoliyatlar bilan shug'ullanishadi. Ular jinoyat, qiyinchilik va ko'kragi tahdidlarni oldini oladi.

Ayni vaqtda ma'lumotlarni tezkor topish va jinoyatlarni oldini olish uchun tezkor qidiruv jarayonlarining tashkil etish, sifatli ma'lumotlar to'plash, tahlil qilish, jinoyatchilarning profilini tuzish, amaliy qarorlarni qabul qilish va harakatlanishni belgilashda katta rol o'ynaydi.

Tezkor qidiruv faoliyati quyidagi asosiy yo'nalishlarda hal qiluvchi rol o'ynaydi:

1. Dalillarni to'plash va himoya qilish: Tezkor qidiruv voqea joyida dalillar to'planishi va saqlanishini ta'minlaydi. Barmoq izlari, DNK namunalari, avtomobil raqamlari, xavfsizlik kameralari yozuvlari va boshqa dalillarni to'plash voqeani tushuntirish uchun juda muhimdir.



2. Guvohlarning bayonoti: Guvohlarni aniqlash, ularning ko'rsatmalarini olish va sudga taqdim etiladigan ma'lumotlarni to'plashda muhim ahamiyatga ega. Bu voqea sodir bo'lgan jarayonni tushunishga yordam beradi.

3. Jinoyat joyini aniqlash va ko'zdan kechirish: Tezkor qilish o'qitilgan shaxslar tomonidan amalga oshiriladi, ular bo'yicha dalillar jinoyat joyida tekshiriladi va saqlanadi. Ushbu jarayon voqea qanday sodir bo'lganligini tushunish uchun kalit hisoblanadi.

4. Favqulodda vaziyatlarda: Favqulodda vaziyatlarda tezkor qutqaruv guruhleri tezkor harakat qiladi va qutqaruv, sog'liqni saqlash xizmatlari va xavfsizlik guruhleri eng samarali tarzda qanday harakat qilishini muvofiqlashtiradi.

Ushbu faoliyat favqulodda vaziyatlarda tibbiyot guruhleri va huquqni muhofaza qilish organlariga tezkor va aniq ma'lumotlarni yetkazib berishda muhim rol o'ynaydi.

Natijada jinoyatchilikning oldini olish, huquqiy jarayonlarni amalga oshirish, favqulodda vaziyatlarda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan yo'qotish va zararlarni minimallashtirishda tezkor harakat faoliyati muhim o'rin tutadi. Shu nuqtai nazardan, tezkor harakatning to'g'ri va to'g'ri amalga oshirilishi juda muhimdir.

#### ADABIYOTLAR:

1.O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi 2006-yil 16-fevraldagi 25-sonli Qarori.

2.Karimov I. A. O'zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida. –T.: 2011-y.

3.Karimov. I. A. Barkamol avlod orzusi. –T.: "Sharq" nashriyot-matbaa konseri.

4.Haydarov F.I., Xalilov N.I. Psixologiya fanlarini o'qitish metodikasi "Mehnat" nashriyoti, 2007-yil, 178 b.

5.Hasanboeva O., Hasanboev J., Hamidov H. Pedagogika tarixi. –T.: "O'qituvchi" nashriyoti , 1997-yil, 246 b.